

Til

Medlemmerne og stedfortræderne af Det Politisk-Økonomiske

Det Politisk-Økonomiske Udvalg

PØU alm. del - Bilag 65

Offentligt

Som en reaktion på de to rapporter "Undersøgelse af tilgængeligheden til rådhus og jobcentre" og "Undersøgelse og edb-baserede arbejdsværktøjer" har De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) udarbejdet de to vedhæftede rapporter og forslag til initiativer til handling. Disse forslag til initiativer skal sikre, at tilgængeligheden på disse

DSI har desuden sendt notaterne til følgende ministre: Finansministeren, økonomi- og erhvervsministeren, viden er vedlagt breve, der opfordrer ministerene til at tage de nødvendige initiativer på deres område.

Med venlig hilsen

På vegne af Stig Langvad

Karin Friis Trebbiën

De Samvirkende Invalideorganisationer

Kløverprisvej 10 B

2650 Hvidovre

Notat om DSI's ønsker til opfølgningen af rapporten "Undersøgelse af tilgængelighed på rådhus og jobcentre"

Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg besluttede på baggrund af beslutningsforslag B 40 at undersøge og få udarbejdet en rapport om tilgængeligheden til landets rådhus og jobcentre. Baggrunden er, at der med den nye kommunalreform vil blive tale om ændringer i den borgerrettede service, når gamle kommuner sammenlægges til nye og større kommuner. Dette betyder, at eksisterende bygninger vil overgå til nye funktioner, samtidig med, at der i nogle tilfælde vil blive opført nye bygninger.

Undersøgelsen blev afsluttet i november 2006. Den baserer sig på kommunernes egne oplysninger.

Der er blevet set på fem vigtige forhold, når det gælder fysisk adgang til kommunernes bygninger for mennesker med handicap:

- Parkeringsforhold.
- Niveaufri adgang.
- Toiletforhold.
- Teleslynger.
- Elevatorforhold.

Dette er samtidig nogle af de grundlæggende krav til tilgængelighed. De tager alle udgangspunkt i og indgår i Bygningsreglementet fra 1995.

Konklusionen på rapporten er klar. Der er stor mangel på fysisk tilgængelighed:

- Godt 15% af rådhusene mangler særlige parkeringspladser for mennesker med handicap.
- Knap 80% af rådhusene har ikke teleslynge i byrådssalen.
- Knap 23% af rådhusene har ikke niveaufri adgang i stueetagen.
- Knap 15% af rådhusene har ikke handicaptolletter.
- Knap 12% af husene har ikke elevator og er på mere end 2 etager.

Tallene taler deres eget tydelige sprog.

Undersøgelsen viser endvidere, at selvom der er mange kommuner og funktioner, der flytter sammen, vil man langt hen ad vejen benytte de samme bygninger, der benyttes i dag.

Det betyder reelt, at situationen for personer med handicap ikke forbedres i forbindelse med kommunalreformen.

Konklusionen er klar. Den kommunale sektor lever ikke op til sin politiske og demokratiske forpligtelse om at sikre fuld og lige adgang for alle borgere i kommunerne.

Der er derfor brug for nogle konkrete politiske initiativer, der kan rette op på denne mangelfulde situation. Samtidig skal det forhindres, at fremtidige byggerier ikke lever op til de krav, mennesker med handicap har i forhold til at kunne benytte bygningerne. Der er således både behov for nogle fremadrettede og nogle bagudrettede initiativer. Hertil kommer et behov for at overvåge udviklingen fremover.

Fremadrettede initiativer

Byggelovgivningen og bygningsreglementet skulle sikre, at ingen kommunal nybygning kan opføres uden et minimum af tilgængelighed. Men undersøgelsen viser, at der skal mere til. Det vil sige, at der i forbindelse med den igangværende revision af bygningsreglement 2007 skal ske forbedringer både på de 5 fokusområder samt på en lang række andre områder. Tilsvarende skal det forhindres, at ombygninger af kommunernes bygningsmasse fremover kan gennemføres uden, at der sikres korrekt tilgængelighed for personer med handicap.

Det kræver nogle få mindre justeringer af bygningsreglementet, hvis det skal sikres, at de fem forhold, undersøgelsen fokuserer på, ikke fremtidigt skaber problemer:

- Det skal være en pligt at etablere et antal særlige reserverede parkeringspladser til mennesker med handicap tæt ved hovedindgangen til alle kommunale bygninger. Disse pladser skal udformes i henhold til vedtagne standarder med hensyn til adgang, bredder, længde og placering m.v.
- Der skal sikres elevatoradgang til alle etager i en kommunal administrationsbygning.
- Der skal sikres niveaufri adgang til alle funktioner på alle bygningernes etager.
- Det skal sikres, at der etableres velfungerende teleslyngelanlæg i alle møderum og ved skranker m.v.

Desuden skal det sikres, at:

- Der i alle kommunale administrationsbygninger skal være en forpligtelse til at have en ansvarlig person for drift og vedligeholdelse af teleslyngelanlæg.

Bagudrettede initiativer

Det skal sikres, at alle væsentlige kommunale administrationsbygninger, der i dag er utilgængelige for mennesker med handicap, ombygges, så de bliver tilgængelige. Det gælder både de, der er undersøgt, og de der ikke er undersøgt.

For at sikre det, er det nødvendigt, at der udarbejdes en konkret handlingsplan med tilstrækkelige økonomiske ressourcer, der inden for en given periode, på f.eks. fem år, sørger for, at alle utilgængelige bygninger gøres tilgængelige med udgangspunkt i de fem kriterier, som undersøgelsen omfatter.

En sådan handlingsplan må regeringen indgå aftale med Kommunernes Landsforening om i forbindelse med de kommende forhandlinger om kommunernes økonomi.

Initiativer til overvågning

Der er behov for at overvåge udviklingen, så man kan følge den faktiske udvikling, og så erfaringerne kan opsamles og bruges i arbejdet for at gøre de kommunale bygninger tilgængelige for alle.

Der er derfor behov for, at den undersøgelse, som Erhvervs- og Byggestyrelsen har gennemført i 2006, gentages med et interval på to år gennem de kommende seks år. (Det forventes, at ovenstående initiativer vil være iværksat og at handlingsplanen på de fem år vil være gennemført).

Der er endvidere behov for et initiativ, der sikrer en erfaringsopsamling af konkrete løsninger på udfordrende problemstillinger, der kan fungere som inspiration i forbindelse med arbejdet for at gøre kommunale bygninger tilgængelige.

Notat om opfølgning på undersøgelsen af tilgængeligheden til de offentlige hjemmesider og edb-baserede arbejdsværktøjer

På baggrund af beslutningsforslag B 40 fra Det Radikale Venstre i november 2005 om at sikre tilgængeligheden for mennesker med handicap i kommunerne, besluttede Folketingets Politisk-Økonomiske udvalg at få udarbejdet en undersøgelse af tilgængeligheden til de offentlige hjemmesider og edb-baserede arbejdsværktøjer.

Undersøgelsen består af tre del-analyser:

1. Kortlægning af offentlige hjemmesiders tilgængelighed.
2. Kortlægning af tilgængeligheden i de mest almindelige edb-baserede arbejdsværktøjer, der bruges i den offentlige forvaltning.
3. Kortlægning af eventuelle ekstraomkostninger ved krav om overholdelse af standarder for tilgængelighed.

Undersøgelsen viser entydigt, at situationen er meget dårlig:

- Ingen af de testede hjemmesider overholder de anbefalede retningslinier for tilgængelighed – ca. 1/3 har mere end 23 fejl.
- Ingen af de undersøgte elektroniske blanketter er tilgængelige for mennesker med handicap.
- Ingen af de undersøgte edb-baserede arbejdsværktøjer er tilgængelige for mennesker med handicap.

Der er derfor fortsat et meget stort behov for at forbedre it-tilgængeligheden hos alle offentlige myndigheder, som Videnskabsministeriet selv konkluderer i undersøgelsen.

Som følge heraf mener De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), at det er nødvendigt at træffe nogle radikale og strategiske politiske beslutninger for fremtidigt at sikre tilgængeligheden til den digitale forvaltning for personer med handicap.

I undersøgelsen præsenterer videnskabsministeren fem tiltag, som opfølgning på kortlægningens resultater. DSI mener, at ministeren kommer med fem gode og relevante tiltag, men disse tiltag alene sikrer ikke den nødvendige tilgængelighed til den digitale forvaltning for mennesker med handicap. Der er brug for yderligere initiativer.

DSI foreslår i forlængelse heraf, at Videnskabsministeriet påtager sig ansvaret for at få udarbejdet en sammenhængende strategi for tilgængeligheden til kommunikationsteknologi for mennesker med handicap. Strategien skal indarbejde inklusion af mennesker med handicap i de generelle strategier for udvikling af kommunikationsteknologi i Danmark. Det skal ikke være endnu en særlig strategi for en særlig gruppe borgere. Strategien skal sikre,

at fremtidig kommunikationsteknologi baseres på standarder, der giver mulighed for at udvikle og sikre sammenhæng og tilgængelighed for alle mennesker.

Der skal stilles krav om tilgængelighed

Vi ved fra Videnskabsministeriets konkurrence Bedst til Nettet, at udviklerne kan levere tilgængelige hjemmesider, hvis dette bestilles. Derfor skal tilgængelighed indgå som et obligatorisk krav, når hjemmesider og arbejdsredskaber bestilles.

Når der stilles krav om tilgængelighed i forbindelse med udvikling og køb af nye digitale værktøjer, skal det samtidig være let og simpelt at finde de krav, der skal stilles for at få optimale tilgængelige løsninger.

I forlængelse heraf er det vigtigt, at den nødvendige rådgivning og vejledning om tilgængelighed er til stede for udviklere og leverandører – en ajourført viden om behov og muligheder.

Derfor mener DSI, at følgende initiativer som minimum skal indgå i regeringens strategi:

- Den offentlige sektor skal retsligt forpligtes til fremtidigt kun at bestille hjemmesider og edb-baserede arbejdsværktøjer, der er tilgængelige for mennesker med handicap.
- Videnskabsministeriet skal udarbejde forslag til afsnit med de konkrete krav, der skal indarbejdes i kravspecifikationer i forbindelse med udbud, køb og udvikling af hjemmesider og arbejdsværktøjer.
- Videnskabsministeriet skal etablere en synlig og stærk funktion, der gratis kan rådgive og vejlede om tilgængelighed til informations- og kommunikationsteknologi.
- Videnskabsministeriet skal sikre udvikling af en simpel og meget brugervenlig test, der gør det muligt for en ikke tilgængelighedskyndig at undersøge, om en hjemmeside er tilgængelig. Testen skal ikke forklare, hvad der evt. er galt på en hjemmeside, men blot fortælle, at der er noget galt med tilgængeligheden, og hvor man kan gå hen for at finde oplysninger og hjælp.
- Videnskabsministeriet tager initiativ til at få udviklet tilgængelige standardhjemmesider/software, der kan stilles gratis til rådighed for udviklere og bl.a. gøre det muligt nemt og direkte at indarbejde og implementere vigtige teknologier, som bl.a. den digitale signatur, på en tilgængelig måde.

Almindelige programmer skal være tilgængelige

Undersøgelsen viser, at de mest almindelige it-baserede arbejdsværktøjer, der bruges i den offentlige forvaltning, ikke er tilgængelige.

På langt sigt vil mange produkter sikkert blive mere tilgængelige, end de er i dag. Det vil bl.a. ske på grund af krav om tilgængelighed i forbindelse med offentlige udbud.

Herudover mener DSI, at udviklere skal opfordres til at gøre deres programmer tilgængelige for mennesker med handicap ved bl.a. at kunne søge økonomisk støtte til arbejdet. Dette

kan ikke overlades til de almindelige markedsmekanismer. Dertil er gruppen af mennesker med handicap for lille og sammensat. Der er ikke umiddelbart en interesse for at udvikle særlige tilgængelighedsfaciliteter til personer med handicap.

Det er vigtigt, at Danmark placerer sig i front i forhold til udvikling af nye teknologier, som også er tilgængelige for personer med handicap. Det vil sikre øget adgang for personer med handicap, og bedre muligheder for at eksportere teknologi fra Danmark.

DSI mener derfor, at nedenstående initiativ skal indgå i regeringens strategi:

- Videnskabsministeriet skal etablere en permanent økonomisk puljeordning, der gør det muligt for udviklere af kommunikationsteknologi at opnå økonomisk støtte til udvikling af nye og eksisterende løsninger, således at disse gøres tilgængelige for mennesker med handicap.

Tilgængelighed skal indgå på uddannelser

Strategien for inklusion af borgerne med handicap forudsætter desuden, at man allerede i uddannelsessystemet lærer om personer med handicap og deres behov og løsningsmuligheder i forhold til at imødekomme disse. Tilgængelighed skal indgå som et tvungent element på de relevante uddannelser, så bl.a. fremtidens programmører og hjemmesideudviklere er opmærksomme på tilgængelighed for mennesker med handicap.

DSI mener derfor, at følgende initiativer skal indgå i regeringens strategi:

- Videnskabsministeriet sikrer, at hensynet til borgere med handicap inkluderes i undervisningen på alle de uddannelsessteder, hvor personer, der på en eller anden måde skal arbejde med den moderne kommunikationsteknologi, bliver uddannet.
- Etablering af en masteruddannelse inden for brugerdrevet udvikling og anvendelse af moderne og tilgængelig kommunikationsteknologi. Det kan f.eks. være en uddannelse, som retter sig i forhold til de personalegrupper, som ofte beskæftiger sig med personer med et betydeligt handicap, f.eks. socialpædagoger m.v.

Standarder

Da standarder er af grundlæggende betydning for tilgængelighed, skal Danmark bruge flere ressourcer på deltagelse i internationale standardiseringsorganer, der beskæftiger sig med kommunikationsteknologi. Det er vigtigt at søge indflydelse på, hvilke internationale standarder, der skal gælde for tilgængelighed til kommunikationsteknologi i Danmark.

DSI mener derfor, at følgende initiativer skal indgå i regeringens strategi:

- Videnskabsministeriet prioriterer og fremmer den danske deltagelse i udvikling af og fastlæggelse af internationale standarder for moderne kommunikationsteknologi, så det sikres, at disse passer til de forhold, som danske personer med handicap lever under og med.

- Videnskabsministeriet sikrer, at gældende internationale standarder skal være gældende og obligatoriske i forbindelse med udviklingen og moderniseringen af ny teknologi i Danmark.

Gentagelse af undersøgelsen

DSI mener, at det skal sikres, at det aktuelle tilgængelighedsniveau på offentlige hjemmesider og i edb-baserede arbejdsværktøjer fortsat overvåges for at man kan følge udviklingen og tage initiativer i forhold til at fremme mulighederne for at nå målet – som er et fuldt tilgængeligt samfund med optimal ny teknologi.

DSI mener derfor, at nedenstående initiativ skal indgå i regeringens strategi:

- Videnskabsministeriet gentager én gang årligt – i mindst fire år – undersøgelsen af tilgængeligheden til offentlige hjemmesider og edb-baserede arbejdsværktøjer efter samme principper, som den netop afsluttede undersøgelse.

Undersøgelsen af hjemmesider og edb-arbejdsværktøjer viser tydeligt, at mennesker med handicap diskrimineres. De har ikke de samme muligheder, som alle andre, for at benytte den digitale forvaltning.

DSI finder derfor ovenstående initiativer nødvendige for, at mennesker med handicap kan opnå fuld ligestilling og få mulighed for at benytte den nødvendige kommunale service.